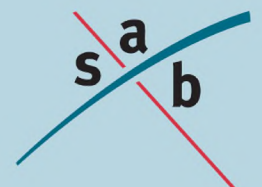


Mitigatieplan

# **Vleermuizen, Beulakerweg te Giethoorn**

**Gemeente Steenwijkerland**

Datum: 28 januari 2011  
Projectnummer: 100677





## **INHOUD**

|          |                             |          |
|----------|-----------------------------|----------|
| <b>1</b> | <b>Inleiding</b>            | <b>3</b> |
| <b>2</b> | <b>Mitigatie</b>            | <b>4</b> |
| 2.1      | Bestaande bebouwing         | 4        |
| 2.2      | Alternatieve verblijfplaats | 4        |
| <b>3</b> | <b>Werkwijze</b>            | <b>6</b> |
| 3.1      | Nieuwbouw geschikt maken    | 6        |
| 3.2      | Ongeschikt maken            | 6        |
| 3.3      | Verlichting                 | 7        |
| 3.4      | Controle                    | 7        |
| 3.5      | Vleermuis aangetroffen?     | 7        |
| 3.6      | Planning                    | 7        |
| <b>4</b> | <b>Aanbevelingen</b>        | <b>8</b> |



# 1 Inleiding

Op een perceel aan de Beulakerweg in Giethoorn (gemeente Steenwijkerland, provincie Overijssel) is de realisatie van een nieuw logiesgebouw beoogd. Hiervoor moet de huidige bebouwing worden gesloopt. In november 2010 heeft een ecooloog van SAB het plangebied eenmalig onderzocht op de mogelijke aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Dit betrof een verkennend onderzoek in de vorm van een quick scan. Een quick scan is gericht op sporen, natuurlijk verspreidingsgebied, habitatkenmerken en recente waarnemingen. Het is geen volledige inventarisatie maar geeft slechts een indicatie van de soorten die in ieder geval niet voor kunnen komen en een indicatie van de soorten die nog nader onderzocht dienen te worden. Tijdens het verkennende onderzoek is de bestaande bebouwing beoordeeld als geschikt om vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen te kunnen herbergen. De aanwezigheid van toegankelijke gevelbetimmering en boeiboorden gaf voldoende aanleiding om een nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen aan te bevelen. Dit onderzoek bestaat uit twee delen waarbij het eerste deel gericht is op de aanwezigheid van kraamkolonies en het tweede deel gericht is op de aanwezigheid van paarverblijven. Kraamkolonies van vleermuizen kunnen worden gevonden in de periode medio mei – medio juli. De aanwezigheid van paarverblijven kan worden onderzocht van medio augustus tot eind september. Het nader onderzoek kan daarom worden afgerond in oktober 2011.

Om het project niet onnodig te vertragen is het wenselijk om het bestemmingsplan in procedure te brengen. Daarom is besloten het nader onderzoek niet af te wachten, maar uit te gaan van een “worst case scenario” en vooraf een mitigatieplan op te stellen dat de ecologische functionaliteit van het plangebied voor alle functies van gebouwbewonende vleermuizen waarborgt. Na afloop van het nader onderzoek kunnen de beoogde mitigatieplannen worden afgezwakt tot een niveau dat aansluit bij de werkelijke situatie. Het mitigatieplan staat beschreven in voorliggende rapportage.

## **2 Mitigatie**

Door het nemen van mitigerende maatregelen worden de negatieve effecten van de ontwikkelingen zoveel mogelijk teniet gedaan. Hiervoor bestaan verschillende opties. Veruit de beste methode om negatieve effecten op vleermuizen te voorkomen is om de oude bestaande woning intact te houden totdat de nieuwbouw zover gereed is dat deze kan dienen als alternatieve verblijfplaats. Aangezien de nieuwe bebouwing op dezelfde locatie gerealiseerd wordt als de huidige bebouwing, is dit geen optie. In deze situatie blijven er twee mogelijkheden over, welke hieronder worden besproken.

### **2.1 Bestaande bebouwing**

Als eerste optie kan bestaande bebouwing buiten het plangebied geschikt worden gemaakt voor vleermuizen. Het ligt voor de hand om hiervoor de bebouwing te gebruiken die tegenover het plangebied ligt aan de andere kant van de Beulakerweg. Deze bebouwing is ook in bezit van de initiatiefnemer. Door ervoor te zorgen dat deze bebouwing geschikt is voor vleermuizen, kan de ecologische functionaliteit van de omgeving worden gewaarborgd. Om gelijksoortige verblijfplaatsen voor vleermuizen te kunnen bieden, dienen er houten gevelbetimmering en boeiboorden aangebracht te worden op een hoogte van minimaal 2,5 meter hoogte. Daarbij is van belang dat er aan de onderzijde ruimte aanwezig is van ongeveer 20 - 25 millimeter tussen de gevel en betimmering, zodat vleermuizen erachter kunnen kruipen.

Indien de bebouwing die geschikt wordt gemaakt over spouwmuren beschikt, kunnen deze toegankelijk gemaakt worden voor vleermuizen als aanvullende maatregel. Een spouwmuur kan toegankelijk gemaakt worden door open stootvoegen te realiseren met een breedte van minimaal 16 millimeter op een hoogte van ten minste 2,5 meter. In deze open stootvoegen mogen geen wespenroosters worden geplaatst.

Als tweede aanvullende maatregel wordt het ophangen van vleermuiskasten aangeraden. Er bestaan veel verschillende types vleermuiskasten, afhankelijk van de vleermuissoort. Voor kasten geldt ook dat ze op een hoogte van minimaal 2,5 meter van de grond gemonteerd dienen te worden en dat de ruimte eromheen vrij is, zodat vleermuizen zonder obstakels in en uit kunnen vliegen. Verlichting rondom de kasten dient zoveel mogelijk beperkt te worden. Kasten zijn slechts in beperkte mate geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Vleermuiskasten zijn niet geschikt als alternatief voor kraam- en winterverblijfplaatsen. Om die reden is het plaatsen van vleermuiskasten als enige maatregel niet afdoende voor volledige mitigatie.

### **2.2 Alternatieve verblijfplaats**

Als tweede optie kan een geheel nieuwe verblijfplaats worden aangelegd die gedurende de gehele bouwperiode blijft staan. Pas als de nieuwbouw gereed en geschikt is voor vleermuizen, dan kan de alternatieve verblijfplaats worden afgebroken. Het afbreken kan alleen gebeuren als de verblijfplaats op dat moment niet in gebruik is als kraamkolonie of paarverblijf. De alternatieve verblijfplaats moet zo dicht mogelijk bij de bestaande verblijfplaats worden geplaatst, maar mag niet worden verstoord door bouwverlichting, zware trillingen of veel geluid. Ook mag de alternatieve verblijfplaats niet worden verplaatst gedurende het project. In de alternatieve verblijfplaats moet

toegankelijke gevelbetimmering aanwezig zijn, die zoveel mogelijk gelijkenissen vertoont met de betimmering van de huidige bebouwing.

### **3 Werkwijze**

Voordat een ingreep in het plangebied wordt uitgevoerd dient een alternatief aanwezig te zijn om de functie van de toegankelijke gevelbetimmering en boeiboorden over te nemen. Dit kan één van de twee opties zijn die in het vorige hoofdstuk beschreven zijn. Hierbij verdient de eerste optie, het geschikt maken van bestaande bebouwing, de voorkeur. Deze optie zal financieel het aantrekkelijkst zijn en is ook vanuit het oogpunt van soortbescherming het meest geschikt.

Vervolgens wordt de bestaande woning ongeschikt gemaakt voor vleermuizen zodat de dieren vertrekken en geen schade ondervinden van verdere sloop- en bouwwerkzaamheden. De nieuwbouw wordt ten slotte geschikt gemaakt voor vleermuizen. Als de nieuwbouw voldoet aan de habitateisen van deze soort, dan mag de tijdelijke verblijfplaats komen te vervallen. Vanuit het oogpunt van soortbescherming heeft het de voorkeur om de tijdelijke verblijfplaats in stand te houden.

#### **3.1 Nieuwbouw geschikt maken**

De nieuw te realiseren bebouwing moet geschikt gemaakt worden om vleermuizen te kunnen herbergen. De nieuwe bebouwing moet daarbij dezelfde functie voor vleermuizen bieden als de huidige bebouwing. Zo dient het logiesgebouw over toegankelijke gevelbetimmering en boeiboorden te beschikken op een minimale hoogte van 2,5 meter. Aan de onderzijde van deze betimmering dient een ruimte van 20 tot 25 millimeter aanwezig te zijn, zodat vleermuizen erachter kunnen kruipen. Evenals in de huidige situatie dient de gevelbetimmering in ieder geval aan de oostkant van de nieuwe bebouwing te worden gerealiseerd en de boeiboorden aan de noord- en zuidzijde. Verder is van belang dat minimaal dezelfde oppervlakte betimmering en lengte boeiboord aanwezig is in de nieuwe situatie. Gezien de bouwtekeningen is het aanbrengen van gevelbetimmering al beoogd in de nieuwe bebouwing.

Als aanvullende maatregel kan een toegankelijke spouwmuur gerealiseerd worden. Spouwmuren kunnen toegankelijk gemaakt worden via open stootvoegen op een minimale hoogte van 2,5 meter. Open stootvoegen dienen een minimale breedte te hebben van 16 millimeter. Het gebruik van wespenroosters in de open stootvoegen is niet toegestaan, omdat dit vleermuizen verhindert de spouwmuur te betreden.

#### **3.2 Ongeschikt maken**

De bestaande bebouwing dient voorafgaand aan de sloop ongeschikt gemaakt te worden voor vleermuizen. Er is ongeveer twee weken nodig om alle ingrepen af te ronden. Dit kan alleen in de periode waarin de vleermuizen het minst kwetsbaar zijn. Dus NIET in de kraamperiode (medio mei tot medio juli) en ook NIET in de paarperiode (medio augustus tot begin oktober). Het dak van de woning wordt ongeschikt gemaakt door op meerdere plaatsen rijen dakpannen te verwijderen en door de loodslabben open te vouwen. Dakgoten, boeiboorden, windveren, hemelwaterafvoer en andere demontabele objecten worden van de woning verwijderd. Dit geldt ook voor aanwezige houten gevelbetimmering. De demontabele objecten dienen buiten het kwetsbare seizoen en na zonsopgang verwijderd te worden, wanneer de kans het grootst is dat vleermuizen hier niet achter zitten.

### 3.3 Verlichting

Na het ongeschikt maken dient de bebouwing met felle gevelverlichting verlicht te worden. Deze verlichting wordt aangezet twee uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsopkomst. Op deze manier keren vleermuizen na het foerageren niet terug naar de vaste rust- en verblijfplaats. Deze verlichting wordt gedurende twee weken gevoerd. Het verdient aanbeveling buurtbewoners hiervan op de hoogte te stellen omdat er sprake kan zijn van overlast.

### 3.4 Controle

Na afloop van het ongeschikt maken van de bestaande bebouwing, wordt een controle uitgevoerd door een ter zake kundige. Deze controleert met behulp van een batdetector<sup>1</sup> of vleermuizen nog gebruik maken van de bebouwing. Als vleermuizen nog steeds aanwezig blijken te zijn in het ongeschikt gemaakte woonhuis of schuurtje, dan worden de werkzaamheden uitgebreid (meer openingen in de buitenmuur, meer dakpannen verwijderen). Het verlichten van de woning wordt nog volgehouden. Na afronding van de extra werkzaamheden wordt wederom een controle uitgevoerd met behulp van een batdetector. Deze cyclus wordt volgehouden totdat vleermuizen niet meer worden aangetroffen in de bestaande bebouwing. Als na de controle blijkt dat vleermuizen geen gebruik meer maken van de bebouwing, dan kunnen de reguliere sloopwerkzaamheden aanvangen.

### 3.5 Vleermuis aangetroffen?

Als tijdens de reguliere sloopwerkzaamheden toch een vleermuis wordt aangetroffen, dan dienen alle werkzaamheden te worden gestaakt. Het dier moet de gelegenheid krijgen om op eigen kracht weg te gaan. Het is niet toegestaan de dieren handmatig te verplaatsen in verband met de stressgevoeligheid en het risico op hondsoldheid. Dit laatste risico is klein maar niet verwaarloosbaar. Werkzaamheden elders aan het gebouw die geen verstoring effect hebben, kunnen wel plaatsvinden. Ook overige werkzaamheden binnen het plangebied kunnen gewoon doorgaan.

### 3.6 Planning

Wanneer uit het eerste deel van het nader onderzoek blijkt dat er geen kraamkolonies aanwezig zijn in het plangebied, is daarmee de haalbaarheid van de ontwikkeling op het gebied van flora en fauna aangetoond. Paarverblijven zijn namelijk eenvoudig te mitigeren. Het bestemmingsplan kan vervolgens worden vastgesteld. Deze resultaten zijn rond eind juli bekend. Het tweede deel van het nader onderzoek, naar paarverblijven, moet hoe dan ook nog wel worden uitgevoerd. Als er paarverblijven aangetroffen worden, is het ophangen van vleermuiskasten als mitigerende maatregel afdoende. In het geval dat er ook kraamverblijven worden aangetroffen, dient het volledige pakket aan mitigerende maatregelen genomen te worden.

---

<sup>1</sup> Een batdetector is een apparaat dat de ultrasone geluidspulsen van vleermuizen converteert naar voor het menselijk gehoor waarneembare geluiden. Op basis van het geconverteerde geluid kunnen vleermuizen tot op soortniveau worden gedetermineerd.

## 4 Aanbevelingen

Naast de mitigerende maatregelen die hierboven zijn beschreven, zijn ook maatregelen in de omgeving van het plangebied uit te voeren die een positief effect kunnen hebben op vleermuizen en andere diersoorten. Deze maatregelen zijn:

- Het planten van bomen en struwelen voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten;
- Er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht op de nieuwe bebouwing ten behoeve van gierzwaluwen. Deze beschermde soort verliest steeds meer nestmogelijkheden;
- In de omgeving of aan gebouwen kunnen vleermuiskasten worden geplaatst.